

8. Εξέλιξη του Φοιτητικού Πληθυσμού

Για τον όρο φοιτητής υπάρχουν δύο ορισμοί. Κατά τον πρώτο ορισμό φοιτητές θεωρούνται μόνο εκείνοι που μέσα στο ακαδημαϊκό έτος έκαναν εγγραφή σε κάποιο έτος μιας σχολής ή ενός τμήματος. Αυτό σημαίνει ότι όσοι δεν γράφονται στο επόμενο ή στο ίδιο έτος σπουδών, για οποιονδήποτε λόγο, δεν θεωρούνται φοιτητές. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό ο συνολικός φοιτητικός πληθυσμός κάθε χρονιάς είναι ίσος με τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών. Το μέγεθος αυτό είναι γνωστό ως ενεργός φοιτητικός πληθυσμός. Κατά τον δεύτερο ορισμό, φοιτητές θεωρούνται όλοι όσοι διατηρούν τη φοιτητική ιδιότητα. Έτσι, οι σπουδαστές που έχασαν τον χρόνο τους και για κάποιο λόγο δεν επανεγγράφηκαν στο ίδιο έτος, καθώς και όσοι διέκοψαν προσωρινά τις σπουδές τους, εξακολουθούν κατά τον ορισμό αυτό να υπολογίζονται στον φοιτητικό πληθυσμό μέχρι να χάσουν τη φοιτητική ιδιότητα. Επίσης, κατά τον ορισμό αυτό προσμετρούνται στους φοιτητές και όλοι οι τελειόφοιτοι, ανεξάρτητα αν βρίσκονται στο πτυχίο περισσότερο από ένα χρόνο. Το μέγεθος του φοιτητικού πληθυσμού που προκύπτει με βάση τον δεύτερο ορισμό ονομάζεται συνολικός φοιτητικός πληθυσμός. Μεταξύ των δύο μεγεθών υπάρχει φυσικά σημαντική διαφορά. Στο τμήμα αυτό υιοθετείται η έννοια του ενεργού φοιτητικού πληθυσμού.

Η διάκριση μεταξύ ενεργού και συνολικού φοιτητικού πληθυσμού είναι δυνατή μέχρι το 1982, που βασική εκπαιδευτική μονάδα ήταν το έτος και οι φοιτητές ήταν υποχρεωμένοι να κάνουν εγγραφή προκειμένου να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις. Με τον Νόμο-Πλαίσιο 1268/82 καθιερώθηκε ως βασική εκπαιδευτική μονάδα το εξάμηνο και καταργήθηκε η υποχρέωση των φοιτητών για εγγραφή στα εξάμηνα.

Οι πρώτοι 170 φοιτητές εγγράφηκαν στο πρώτο έτος της Σχολής το ακαδημαϊκό έτος 1920-21. Τις επόμενες τρεις χρονιές, ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών μειώθηκε και στη συνέχεια άρχισε να αυξάνεται. Στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη του φοιτητικού πληθυσμού περιέχονται στον Πίνακα 3. Μέχρι το τέλος της 10ετίας του 1930, η αύξηση των εισαγομένων φοιτητών στον Ίδρυμα συνεχίστηκε με σχετικά χαμηλούς ρυθμούς, έτσι ώστε το ακαδημαϊκό έτος 1939-40 οι πρωτοετείς φοιτητές να ανέρχονται σε 486 και το σύνολο των φοιτητών της Σχολής σε 1.209. Όμως, την επόμενη χρονιά (1940-41) ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών έφθασε τους 1.162 και σε τρία χρόνια (δηλαδή το 1943-44) τους 1.779. Αποτέλεσμα των

εξελίξεων αυτών ήταν το σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού του Ιδρύματος να υπερβεί το 1945-46 τις 2.000.

Πίνακας 3
Εξέλιξη του Ενεργού Φοιτητικού Πληθυσμού
του Ιδρύματος

Ακαδημ. έτος	Α' έτος	Β' έτος	Γ' έτος	Δ' έτος	Σύνολα
1920-21	170	—	—	—	170
1925-26	156	131	82	—	369
1930-31	241	145	82	—	468
1935-36	486	276	198	—	960
1940-41	1162	325	424	—	1911
1945-46	1314	492	232	—	2038
1950-51	999	592	157	—	1748
1955-56	738	681	647	—	2066
1960-61	680	600	462	292	2034
1965-66	1977	1559	907	337	4780
1970-71	1480	1772	1457	980	5689
1975-76	1520	2381	1369	1652	6922
1980-81	1136	1182	1548	941	4807

Έτσι, στη διάρκεια της κατοχής η εκπαίδευση στη Σχολή πήρε μαζικό χαρακτήρα. Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών και ο περιορισμένος αριθμός του διδακτικού προσωπικού συνέθαλαν ώστε να παρατηρηθεί σχετική υποθάθμιση των σπουδών στο Ίδρυμα. Στην κατάσταση αυτή η Σχολή αντέδρασε με μείωση του αριθμού των εισαγομένων, καθώς και με τις αλλαγές του 1955. Αξίζει να σημειωθεί ότι ολόκληρη τη μεταπολεμική περίοδο ο αριθμός φοιτητών που το κράτος τελικά έστελνε στη Σχολή ήταν αισθητά μεγαλύτερος από αυτόν που το Ίδρυμα εκτιμούσε (υπάρχουν αποφάσεις της Συγκλήτου) ότι ήταν σε θέση να εκπαιδεύσει σωστά. Η αντίσταση της Σχολής βοήθησε ώστε μέχρι τις αρχές της 10ετίας του 1960 ο συνολικός αριθμός φοιτητών να διατηρηθεί στα επίπεδα των 2.000. Αυτό όμως δεν κράτησε πολύ. Το ακαδημαϊκό έτος 1963-64 ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών φθάνει τους 1.520 και το 1967-68 τους 2.249. Η εξέλιξη

αυτή είχε ως αποτέλεσμα να υπερδιπλασιαστεί ο συνολικός αριθμός φοιτητών το 1965-66, ενώ το 1970-71 το σύνολο των φοιτητών έφθασε τις 5.700 περίπου. Οι υψηλοί ρυθμοί νεοεισερχομένων φοιτητών στη Σχολή συνεχίζονται μέχρι τα μέσα της 10ετίας του 1970, οπότε ο ενεργός φοιτητικός πληθυσμός προσέγγισε τις 7.000, μέγεθος ιδιαίτερα μεγάλο για τις δυνατότητες ενός εξειδικευμένου ΑΕΙ. Έκτοτε, μετά από πίεση της Σχολής προς το Υπουργείο, οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές έχουν περιοριστεί γύρω στους 1.000, ενώ ο συνολικός αριθμός φοιτητών δεν υπερβαίνει τις 5.500. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα μεγέθη αυτά παρέμειναν στα ίδια επίπεδα και μετά τη διάσπαση της ΑΣΟΕΕ σε τρία τμήματα το 1984 και σε έξι το 1989.

Ενδιαφέρον εμφανίζει και η εξέλιξη της συμμετοχής των φοιτητριών στο σύνολο των φοιτητών του Ιδρύματος. Στους 170 φοιτητές που εγγράφηκαν το πρώτο έτος λειτουργίας του Ιδρύματος (1920-21) δεν υπήρχε ούτε μία φοιτήτρια. Την επόμενη χρονιά εισέρχονται οι πρώτες 4 φοιτήτριες στη Σχολή, για να φθάσουν σταδιακά, μετά από 20 περίπου χρόνια λειτουργίας της (1940-41), τις 118 σε σύνολο φοιτητών 1.911, δηλ. στο 6,2%. Μετά 40 χρόνια, δηλαδή το 1960-61, σε σύνολο 2.034 φοιτητών υπήρχαν μόνο 220 φοιτήτριες που αντιστοιχούσαν στο 11% περίπου του συνόλου. Έτσι, μέχρι τις αρχές της 10ετίας του 1960 η ΑΣΟΕΕ ήταν ανδροκρατούμενη. Όπως αναμενόταν, τα ποσοστά συμμετοχής των φοιτητριών στο σύνολο των φοιτητών άρχισαν να αυξάνονται με μεγαλύτερο ρυθμό, έτσι ώστε το 1970-71 οι φοιτήτριες αποτελούσαν το 22% του συνόλου, το 1980-81 το 32,5% και το 1989-90 το 36%.

Άλλο στοιχείο που χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά του φοιτητικού σώματος είναι οι επιλογές του μεταξύ Οικονομικού Τμήματος και Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Το ακαδημαϊκό έτος 1960-61, από τους 361 φοιτητές του Δ' έτους σπουδών οι 50 είχαν επιλέξει το Οικονομικό και οι 311 το Εμπορικό Τμήμα, ενώ το 1970-71, τα αντίστοιχα μεγέθη ήσαν: σύνολο Δ' έτος 980 φοιτητές από τους οποίους 305 Οικονομικό και 675 Εμπορικό. Εδώ το ποσοστό του Οικονομικού φθάνει το 31% περίπου του συνόλου. Το 1975-76, το ποσοστό των φοιτητών ($\Gamma' + \Delta'$ έτος) που παρακολούθησαν το Οικονομικό Τμήμα έφθασε το 40% περίπου του συνόλου για να μειωθεί στη συνέχεια στο 23% περίπου, το 1980-81. Γενικά θα μπορούσε να λεχθεί ότι, κατά μέσο όρο, το 30% περίπου των φοιτητών επέλεγε το Οικονομικό Τμήμα και το 70% περίπου, το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Πίνακας 4
Εξέλιξη Φοιτητικού Πληθυσμού κατά Τμήμα
(Περίοδος 1985-1990)

Ακαδ. έτος	Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης			Τμήμα Οργανωσης και Διοικησης Επιχειρήσεων			Τμήμα Στατιστικής και Γηληφορικής			Γενικό Σύνολο						
	A' έτος	B' έτος	Γ' έτος	Δ' έτος	Σύνολο έτος	Α' έτος	Β' έτος	Γ' έτος	Δ' έτος							
1984-85	401	138	222	296	1057	417	736	1121	948	3222	154	155	-	-	309	4588
1985-86	211	397	142	222	972	548	417	737	1121	2823	169	153	154	-	476	4271
1986-87	233	376	159	1001	416	697	539	970	2622	182	165	143	150	640	4263	
1987-88	239	236	239	354	1068	625	643	791	640	2699	192	173	159	141	665	4432
1988-89	274	240	227	240	981	393	428	450	580	1751	224	184	173	159	740	3472
1989-90	286	275	240	227	1028	400	401	431	451	1683	217	199	154	145	715	3426

Στοιχεία αναφορικά με την εξέλιξη των φοιτητών του Ιδρύματος, μετά το διαχωρισμό του σε τρία τμήματα, περιλαμβάνονται στον Πίνακα 4.

9. Εξέλιξη του αριθμού των πτυχιούχων

Ο αριθμός των αξιοθέντων του πτυχίου του Ιδρύματος ανά 10ετία, από το έτος ίδρυσης μέχρι σήμερα, δίνεται στον Πίνακα 5. Συνολικά στο διάστημα των 70 χρόνων λειτουργίας του Ιδρύματος πήραν πτυχίο 26.715 άτομα. Από αυτά τα 20.494 ήταν άνδρες και τα 6.221 ήταν γυναίκες. Ο αριθμός των 26.715 πτυχιούχων αποτελεί τη μεγάλη προσφορά του Πανεπιστημίου μας προς το Έθνος. Είναι η δύναμη με την οποία το Ίδρυμα συνέθαλε και συμβάλλει στην εθνική προσπάθεια για οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας, για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας, για διεύρυνση της δημοκρατίας και για ενεργό παρουσία της Ελλάδας στο διεθνή χώρο. Οι πτυχιούχοι του Ιδρύματος στελέχωσαν όχι μόνο τις οικονομικές υπηρεσίες του κράτους, αλλά όλους τους τομείς δραστηριότητας της κοινωνίας και πρόβαλαν πολύπλευρα τη χώρα στο έξωτερικό. Ενδεικτικά αναφέρεται η τεράστια συμβολή του Ιδρύματος στη στελέχωση των ιδιωτικών και δημοσίων επιχειρήσεων, της μέσης οικονομικής παιδείας, των τραπεζών και των μεγάλων οργανισμών, των οικονομικών υπηρεσιών των ενόπλων δυνάμεων, του σώματος των εμπορικών ακολούθων, του σώματος ορκωτών λογιστών, και στην αντιπροσώπευση της χώρας στους διεθνείς οργανισμούς.

Πάρα πολλοί πτυχιούχοι μας έγιναν όχι μόνο φορείς δημιουργίας στους τομείς της επιστήμης και της οικονομίας, αλλά συμμετέχουν και ενεργά στη διαμόρφωση του πολιτικού γίγνεσθαι και τη διακυβέρνηση της χώρας ως εμπειρογνώμονες, βουλευτές, υπουργοί και διοικητές μεγάλων οργανισμών και τραπεζών. Η συντριπτική πλειοψηφία των καθηγητών των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας στους τομείς των οικονομικών και εμπορικο-διοικητικών επιστημών είναι πτυχιούχοι της ΑΣΟΕΕ. Αισθητή είναι και η παρουσία τους ως καθηγητών στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα με συμβολή στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Επίσης πτυχιούχοι της ΑΣΟΕΕ είναι και πολλοί από τους δημιουργούς των μεγαλύτερων βιομηχανικών, εμπορικών και ναυτιλιακών επιχειρήσεων της χώρας.